

อุตสาหกรรมยางพาราแปรรูป

พฤษภาคม 2562

ชัยวัฒน์ ไชวเจริญสุข

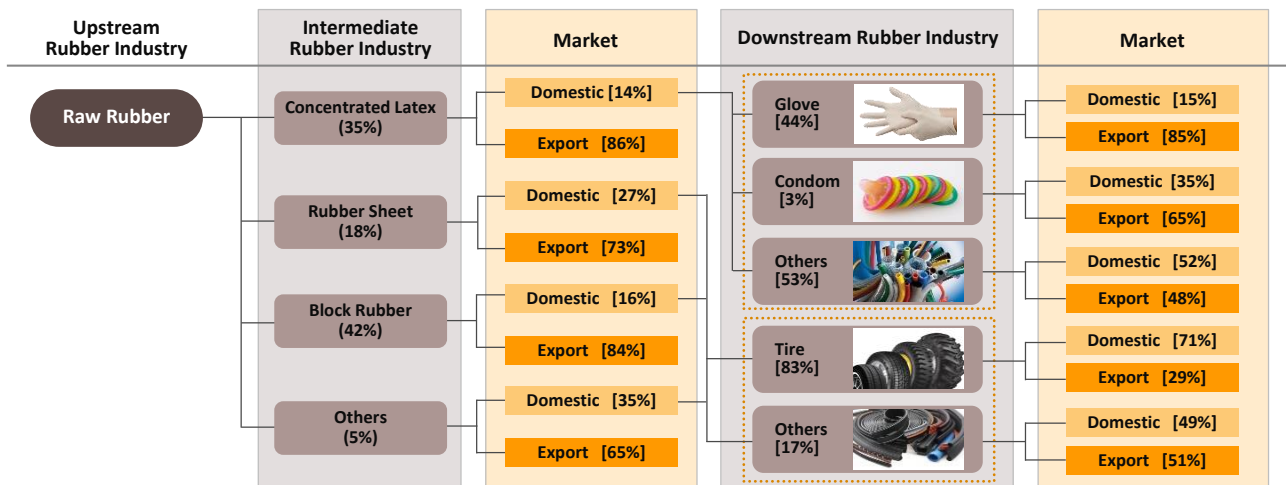
chaiwat.sowcharoensuk@krungsri.com
+662 296 2000 Ext. 50880

ผลิตภัณฑ์ยางพาราของไทยในช่วงปี 2562-2564 มีแนวโน้มจะเผชิญกับความต้องการที่ลดลงของประเทศคู่ค้า โดยเฉพาะการนำเข้าจากจีนที่ลดลงมากในกลุ่มผลิตภัณฑ์ประเภทยางแผ่น และยางแท่ง โดยปัจจัยกดดันหลักมาจากปริมาณอุปทานและสต็อกยางพาราที่เพิ่มสูงขึ้น และแรงกดดันจากประเทศคู่แข่งใหม่จาก CLMV ที่นักลงทุนจีนได้เข้าไปลงทุนปลูกยางพาราในช่วงหลายปีก่อน อย่างไรก็ตาม ปริมาณการส่งออกน้ำยางข้น และยางคอมปาวด์ยังมีโอกาสเติบโตได้ตามความต้องการของตลาดโลก ราคาของยางพาราที่ปรับลดลงต่อเนื่องมาอยู่ในระดับต่ำจะส่งผลให้มูลค่าส่งออกยางพาราโดยรวมลดลงและทำให้ผู้ประกอบการเผชิญความเสี่ยงจากภาวะขาดทุนสต็อก

▲ ข้อมูลพื้นฐาน

ห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมยางพาราไทย ประกอบด้วย 1) อุตสาหกรรมขั้นต้น หมายถึงเกษตรกรสวนยาง ซึ่งเป็นผู้ปลูกยางพารา (Natural Rubber) กรีตน้ำยางสด และบางรายมีการแปรรูปยางเบื้องต้นในรูปของยางแท่ง (อาทิ ยางก้อนถ้วย เศษยาง ยางแผ่นดิบ รวมถึง “ยางเครป” ที่เริ่มมีการผลิตมากขึ้นโดยกลุ่มเกษตรกรเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ยางขั้นต้น) ซึ่งผลผลิตยางขั้นต้นเกือบทั้งหมดของไทยใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมยางพาราชั้นกลางในประเทศ^{1/} 2) อุตสาหกรรมชั้นกลาง หรืออุตสาหกรรมยางพาราแปรรูป เป็นการนำผลผลิตยางขั้นต้นจากเกษตรกร^{2/} มาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ยางชั้นกลาง (Semi-finished products) อาทิ ยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง น้ำยางข้น ยางผสม ยางสกิม ที่มีลักษณะและคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับเป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์ยางขั้นปลายทั้งในและต่างประเทศ และ 3) อุตสาหกรรมขั้นปลาย หรืออุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง อาทิ ยางรถยนต์ ถุงมือยาง ถุงยางอนามัย ยางยืด รองเท้า ยาง เป็นต้น โดยในการผลิตผลิตภัณฑ์ยางบางประเภทอาจใช้ยางสังเคราะห์ (Synthetic Rubber: SR) ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี^{3/} เป็นวัตถุดิบร่วมด้วยเพื่อให้มีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์ยางขั้นปลายแต่ละประเภท

Figure 1: Thailand's Rubber Supply Chain [2018]

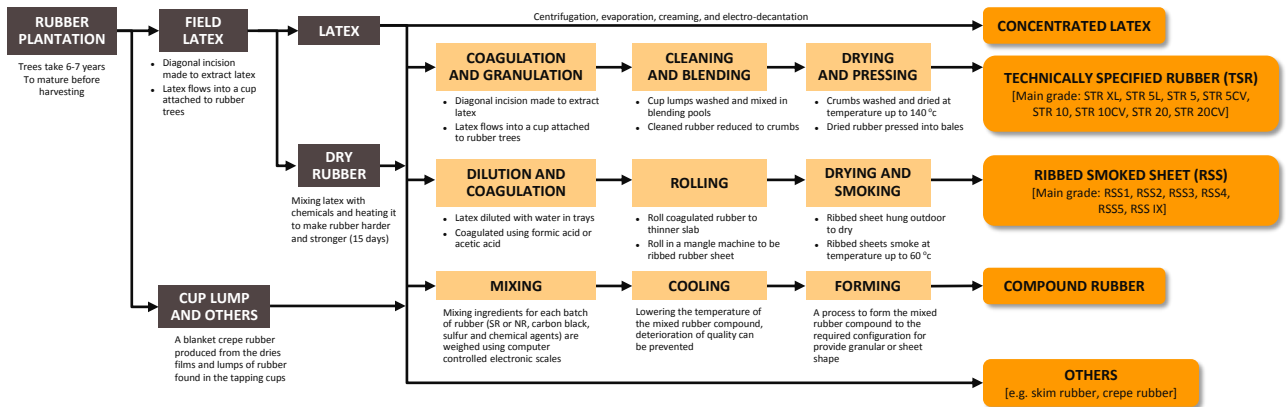
Source : OIE, MOC, RIU, Krungsri Research

1/ ในปี 2560 เกษตรกรสวนยางเริ่มมีการรวมกลุ่มแปรรูปผลผลิตยางเป็น “ยางเครป (Crep rubber)” โดยการนำยางก้อนถ้วยและเศษยางมาทำ ความสะอาดและรีดเป็นแผ่น แล้วจะนำไปฝั่งแห้ง หรืออบแห้งด้วยลมร้อน ได้ผลผลิตส่วนใหญ่เป็นยางเครปสีน้ำตาล (Brown crep rubber) ซึ่ง เป็นที่ต้องการในตลาดลาวและจีนเพื่อนำไปผลิตต่อเป็นยางแท่ง ทั้งนี้ การแปรรูปยางของกลุ่มเกษตรกรสวนยางในลักษณะนี้เริ่มมีมากขึ้นในภาคเหนือ และตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นพื้นที่ปลูกยางใหม่ของประเทศที่เริ่มให้ผลผลิตน้ำยางเข้าสู่ตลาดมาก เห็นได้จากตัวเลขส่งออกยางเครปของไทยในปี 2561 แม้จะลดลงเหลือ 4.0 หมื่นตัน จากปี 2561 ที่ส่งออกถึง 9.3 หมื่นตัน แต่ก็เพิ่มสูงขึ้นเมื่อเทียบกับปริมาณการส่งออกเฉลี่ย 1-1.5 หมื่นตันในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

2/ เกษตรกรสวนยางอาจขายผ่านพ่อค้าคนกลางหรือขายตรงให้กับผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ยางพาราชั้นกลาง

3/ ในการผลิตยางสังเคราะห์จะมีสารตั้งต้นที่สำคัญ คือ บิวทาไดเ็น (Butadiene) ซึ่งเป็นผลผลิตจากน้ำมัน ทั้งนี้ ยางสังเคราะห์ที่สำคัญ ได้แก่ Styrene Butadiene Rubber (SBR), Butadiene Rubber (BR), Ethylene Propylene-diene Rubber (EPDM), Nitrile Butadiene Rubber (NBR) Chloroprene Rubber (CR), Isoprene Rubber (IR), Isobutylene Isoprene Rubber (IIR) และ Styrenic Block Copolymer (SBC) เป็นต้น

Figure 2: Production Process of Midstream NR Products

Source: Compiled by Krungsri Research

การลงทุนพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราชั้นปลายของไทยที่ยังมีไม่มากนัก ทำให้ผลผลิตยางชั้นกลางของไทยกว่า 82% ถูกส่งออกไปยังฐานการผลิตผลิตภัณฑ์ยางในต่างประเทศ โดยในปี 2561 ตลาดส่งออกที่สำคัญ คือ จีน (สัดส่วน 42.5% ของมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางชั้นกลางทั้งหมด) มาเลเซีย (18.8%) ญี่ปุ่น (6.1%) สหรัฐอเมริกา (5.6%) และเกาหลีใต้ (3.5%) ขณะที่ผลิตภัณฑ์ยางพาราชั้นกลางที่เหลืออีก 18% ถูกนำไปใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมภายในประเทศ โดยใช้ในอุตสาหกรรมยางรถยนต์เป็นหลัก (สัดส่วน 60.5% ของความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ยางพาราชั้นกลางทั้งหมดในประเทศ) รองลงมา คือ ยางยืด (15.0%) กุ๊มมียาง (12.2%) และอื่นๆ อาทิ ท่อยาง ที่นอนและหมอนยางพารา ยางรัดของ เป็นต้น (ภาพที่ 2)

ในปี 2561 อุตสาหกรรมยางพาราชั้นกลางของไทยมีมูลค่าประมาณ 1.8 แสนล้านบาท โดยไทยสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ยางพาราชั้นกลางหลากหลายประเภท เนื่องจากในกระบวนการผลิตยางพาราชั้นต้นของไทยส่วนใหญ่เป็นน้ำยางสด (สัดส่วน 92% ของผลผลิตยางพาราชั้นต้นทั้งหมด^{4/}) ซึ่งเป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์ชั้นกลางได้ทุกประเภท ต่างจากมาเลเซียและอินโดนีเซียที่เน้นผลผลิตยางก้อนถ้วยเป็นหลักประเทศเหล่านี้จึงเน้นผลผลิตยางแท่ง

ทั้งนี้ โครงสร้างการผลิตผลิตภัณฑ์ยางชั้นกลางของไทย แบ่งเป็นยางแผ่น ยางแท่ง น้ำยางข้น และอื่นๆ โดยยางแท่งเป็นผลิตภัณฑ์ยางพาราชั้นกลางที่มีปริมาณการผลิตสูงสุด มีสัดส่วนประมาณ 42.3% ของปริมาณการผลิตผลิตภัณฑ์ยางพาราชั้นกลางทั้งหมดของไทย

● **อุตสาหกรรมยางแผ่นรมควัน (Ribbed Smoked Sheet: RSS)** เป็นการนำน้ำยางสดมาผ่านกระบวนการกรองเพื่อแยกสิ่งสกปรกและสิ่งเจือปน เดิมกรดฟอสฟอริกเข้มข้นเพื่อนำยางจับตัว แล้วนำไปรีดเป็นแผ่น จะได้ “ยางแผ่นดิบ” จากนั้นนำไปผึ่งแดดประมาณ 6 ชั่วโมงจะได้ “ยางแผ่นผึ่งแห้ง” และหากนำไปผ่านกระบวนการรมควันหรืออบยาง (เพื่อลดความชื้นและป้องกันการเกิดเชื้อรา) จะเรียกว่า “ยางแผ่นรมควัน” ซึ่งเป็นยางแผ่นแห้งที่สามารถเก็บไว้ได้นานกว่ายางแผ่นประเภทอื่น

■ โดยทั่วไป มาตรฐานยางแผ่นรมควันแบ่งเป็น 5 เกรด คือ ยางแผ่นรมควันชั้น 1, 2, 3, 4 และ 5 โดยพิจารณาจากคุณภาพของแผ่นยางในหลายด้าน อาทิ ปริมาณฟองอากาศและสิ่งสกปรกเจือปน สีของแผ่นยาง ความสม่ำเสมอของเนื้อแผ่นยาง เป็นต้น (ยางแผ่นรมควันชั้น 1 จะมีคุณภาพดีสุด ส่วนยางแผ่นรมควันชั้น 5 จะมีคุณภาพต่ำสุด) ทั้งนี้ การผลิตรายางแผ่นรมควันของไทยกว่า 80% เป็นยางแผ่นรมควันชั้น 3 เป็นยางแผ่นรมควันเกรดมาตรฐานซึ่งมีคุณสมบัติเทียบเท่ายางแท่งสามารถนำไปใช้ในการผลิตรายางรถยนต์ นอกจากนี้ยังนำไปผลิตผลิตภัณฑ์อื่นๆ อาทิ สายพาน ท่อยาง ชิ้นส่วนยางสำหรับยานยนต์ รองเท้ายาง เป็นต้น

■ ในช่วง 10 กว่าปีที่ผ่านมา ปริมาณการส่งออกยางแผ่นรมควันของโลกทยอยลดลงจาก 1.5 ล้านตันในปี 2549 เหลือเพียง 1.1 ล้านตันในปี 2560 (ข้อมูลล่าสุด) ซึ่งความต้องการยางแผ่นรมควันที่ลดลงดังกล่าว ส่วนหนึ่งมาจากการหันไปใช้ยางแท่งซึ่งเป็นวัตถุดิบทดแทนมากขึ้น เนื่องจากยางแท่งมีคุณสมบัติที่สามารถควบคุมคุณภาพให้ได้มาตรฐานที่แน่นอนกว่า ส่งผลให้ผู้ผลิตรายางรถยนต์นิยมใช้เทคโนโลยีการผลิตยางล้อจากยางแท่งในอัตราที่สูงขึ้น โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยางรถยนต์ในจีนซึ่งเติบโตตามอุตสาหกรรมรถยนต์ โดยในช่วงปี 2549-2561 อุตสาหกรรมยางรถยนต์ในจีนมีอัตราการเติบโตสูงถึง 11.2% ต่อปี เทียบกับการผลิตรายางของโลกที่เติบโตเพียง 2.4% ต่อปีในช่วงเวลาดังกล่าว

■ มูลค่าตลาดของอุตสาหกรรมยางแผ่นรมควันของไทยในปี 2561 (จำหน่ายในประเทศและส่งออก) ลดลงเหลือเพียง 3.9 หมื่นล้านบาท โดยทยอยลดลงเฉลี่ย 5.9% ต่อปี (CAGR) ในช่วงปี 2551-2561 เป็นการส่งออกถึง 73% ตลาดส่งออกหลัก ได้แก่ จีน สัดส่วน 23% ของมูลค่าส่งออกยางแผ่นรมควันทั้งหมดของไทย ญี่ปุ่น (21%) และ สหรัฐฯ (14%)

● **อุตสาหกรรมยางแท่ง (Technically Specified Rubber: TSR)** เป็นการนำน้ำยางสดหรือยางแห้ง (เช่น ยางแผ่นดิบ ยางก้อนถ้วย เศษยาง) มาย่อยเป็นชิ้นเล็กๆ จากนั้นจึงนำมาล้าง อบแห้ง และอัดเป็นแท่ง โดยยางแท่งที่ผลิตในไทยได้จากวัตถุดิบ 2 ประเภท คือ 1) ยางแท่งที่ผลิตจากน้ำยางสด (สัดส่วน 80% ของปริมาณผลผลิตยางแท่งทั้งหมดของไทย) เป็นยางแท่งที่มีคุณสมบัติทางกายภาพทั้งความบริสุทธิ์ ความยืดหยุ่น และความหนืดสูง จึงเหมาะสำหรับนำไปผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพหรือใช้สมรรถนะสูง เช่น ยางรถยนต์ ยางเรเดียล ยางเครื่องบิน นอกจากนี้ จากลักษณะยางแท่งที่ผลิตจากน้ำยางสดยังสามารถนำไปผลิตผลิตภัณฑ์ยางอื่นๆ หลากหลายประเภท เช่น ยางรัดของ ยางรัดผม อุปกรณ์กีฬา และชิ้นส่วนยางต่างๆ ทั้งนี้มาตรฐานยางแท่ง (Standard

Figure 3: Thailand's Key Players (2017)

Ribbed Smoked Sheet (RSS) & Block Rubber (TSR)		Concentrated Latex	
	Sri Trang Agro-industry		Thai Hua Rubber
	Von Bundit		Tavorn Rubber Industry (1982)
	Southland Resources		Tha Chang Rubber
	Thai Tech Rubber		Tat Win
	Teck Bee Hang (Yang Thai Paktai)		Southland Latex
	Southland Rubber		
	Bridgestone Natural Rubber	Primary Synthetic Rubber	Others Rubber
	B. Right Rubber	Bangkok Synthetics	Rubberland Products
	E.Q. Rubber	Siam Synthetic Latex	Sumiriko Eastern Rubber (Thailand)
	Nam Hua Rubber	JSR BST Elastomer	Toyoda Gosei Rubber (Thailand)
	Unimac Rubber	Momentive Performance Materials	NTEQ Polymer
	Tong Thai Technical Rubber	BST Elastomers	Natural Rubber Thread

Source : DBD, compiled by Krungsri Research

Thai Rubber: STR) ที่ผลิตจากน้ำยางสดของไทยจำแนกได้เป็น 3 เกรดหลักๆ^{5/} คือ ยางแท่ง STR XL ยางแท่ง STR 5L และ ยางแท่ง STR 5 โดยยางแท่งที่ผลิตในไทยส่วนใหญ่เป็นยางแท่ง STR 5 และ 2) ยางแท่งที่ผลิตจากยางแท่ง (สัดส่วน 20% ของผลผลิตยางแท่งของไทย) มักมีคุณสมบัติทางกายภาพไม่สม่ำเสมอเนื่องจากผลิตจากวัตถุดิบหลายประเภท แบ่งได้เป็น 2 เกรดหลักๆ^{6/} คือ ยางแท่ง STR 10 (ใช้ยางก้อนถ้วยและยางแผ่นดิบคุณภาพดีในการผลิต) และ ยางแท่ง STR 20 (ใช้เศษยางเป็นวัตถุดิบหลัก ผสมกับยางแผ่นดิบ ยางก้อนถ้วย หรือยางแผ่นรมควัน)

- อุตสาหกรรมยางแท่งของไทยมีมูลค่าประมาณ 8.5 หมื่นล้านบาท (ข้อมูลปี 2561) เป็นการผลิตเพื่อส่งออกสัดส่วน 84% ของปริมาณการผลิตทั้งหมด ตลาดส่งออกหลัก คือ จีน สัดส่วน 55% ของมูลค่าส่งออกยางแท่งของไทย เกาหลีใต้ (6%) ญี่ปุ่น (6%) และ สหรัฐฯ (6%) สำหรับตลาดในประเทศความต้องการใช้เกือบทั้งหมดมาจากอุตสาหกรรมยางรถยนต์

- อุตสาหกรรมน้ำยางข้น (Concentrated latex) โดยทั่วไปน้ำยางสดที่ได้จากการกรีดยางจะมีปริมาณเนื้อยางเฉลี่ย 33% อีกทั้งยังมีลักษณะและคุณสมบัติไม่เหมาะกับการนำไปผลิตผลิตภัณฑ์ขั้นปลาย จึงต้องนำน้ำยางสดมาผ่านกระบวนการปั่นแยกด้วยความเร็วสูงเพื่อแยกน้ำและสารละลายอื่นๆ ที่เจือปนอยู่ในน้ำออกก่อน ทำให้ได้น้ำยางข้นที่มีเนื้อยางไม่ต่ำกว่า 60% ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่เหมาะสมสำหรับนำไปเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

- อุตสาหกรรมน้ำยางข้นของไทยมีมูลค่าราว 5.1 หมื่นล้านบาท (ข้อมูลปี 2561) เป็นการผลิตเพื่อส่งออกสัดส่วน 86% ของปริมาณการผลิตทั้งหมดและใช้ในประเทศ 14% โดยความต้องการใช้น้ำยางข้นในอุตสาหกรรมขั้นปลายส่วนใหญ่มาจากอุตสาหกรรมถุงมือยางและถุงยางอนามัย มีตลาดส่งออกหลัก ได้แก่ มาเลเซีย (สัดส่วน 44% ของมูลค่าส่งออกน้ำยางข้นของไทย) และจีน (40%)

- อุตสาหกรรมยางอื่นๆ ที่สำคัญ คือ ยางคอมปาวด์ (Compound rubber) เป็นผลิตภัณฑ์ยางขั้นกลางที่มีส่วนผสมยางธรรมชาติ ยางสังเคราะห์ และสารเคมีต่างๆ เช่น สารวัลคาไนซ์ สารตัวเร่งปฏิกิริยา สารตัวเติม เป็นต้น เพื่อให้มีคุณสมบัติพิเศษที่เหมาะสมในการนำไปขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ยางขั้นปลาย อาทิ ยางรถยนต์ ถุงมือยาง ถุงยางอนามัย ยางรองคอสะพาน ท่อยาง ยางรัดของ เป็นต้น ซึ่งอุตสาหกรรมนี้ในไทยเกิดขึ้นจากความต้องการในตลาดจีน (ตลาดส่งออกหลักสัดส่วน 65% ในปี 2561) โดยผู้ประกอบการไทยเน้นผลิตยางคอมปาวด์ที่มีสัดส่วนยางธรรมชาติ 95% ของวัตถุดิบ

Figure 4: Share of World RSS Exports

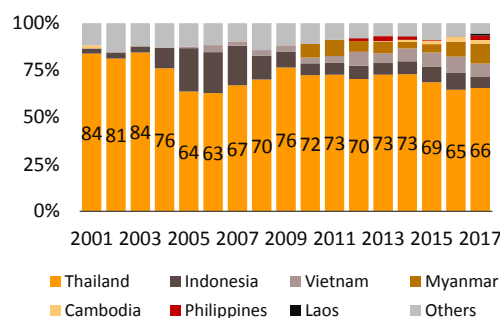

Figure 5: Share of World TSR Exports

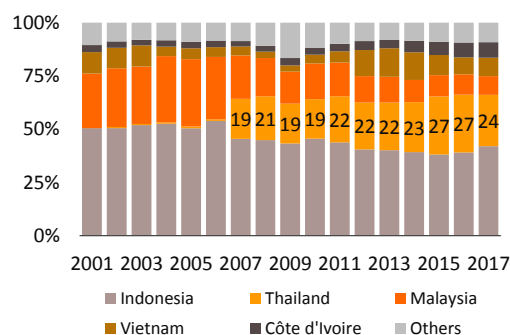
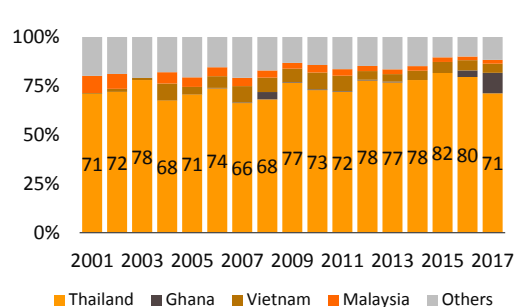

Figure 6: Share of World Concentrated Latex Exports

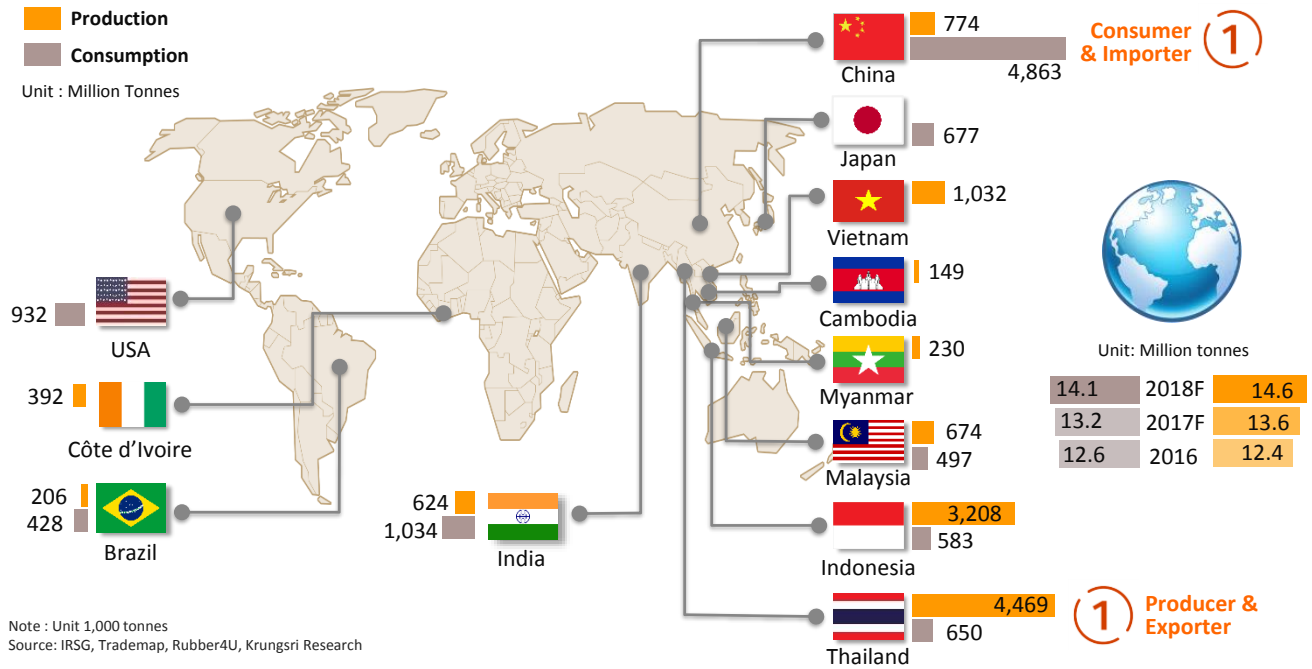

Source: Trademap

5/ มาตรฐานยางแท่งของไทยที่ผลิตจากน้ำยางสด แบ่งเป็น 1) ยางแท่ง STR XL มีปริมาณสิ่งสกปรกไม่เกิน 0.02% และมีค่าสีไม่เกิน 4 หน่วยโลบริบอนด์ 2) ยางแท่ง STR 5L มีปริมาณสิ่งสกปรกไม่เกิน 0.04% และมีค่าสีไม่เกิน 6 หน่วยโลบริบอนด์ และ 3) ยางแท่ง STR 5 มีปริมาณสิ่งสกปรกไม่เกิน 0.04% และไม่จำกัดค่าสี จึงสามารถนำไปใช้กับผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่ไม่เน้นสีมากนัก

6/ มาตรฐานยางแท่งของไทยที่ผลิตจากยางแท่งจะระบุค่าปริมาณสิ่งสกปรก (Dirt content) ความอ่อนตัวเริ่มแรก (หรือเรียกว่า ค่า Po ; Initial Plasticity) ค่าความอ่อนตัว (Plasticity Retention Index, PRI) ปริมาณสิ่งระเหย (Volatile matter content) และปริมาณไนโตรเจน (Nitrogen content) ซึ่งยางแท่ง STR 10 จะมีคุณสมบัติดีกว่า STR 20

Figure 7: Natural Rubber Outputs and Consumptions of Major Countries (2016)

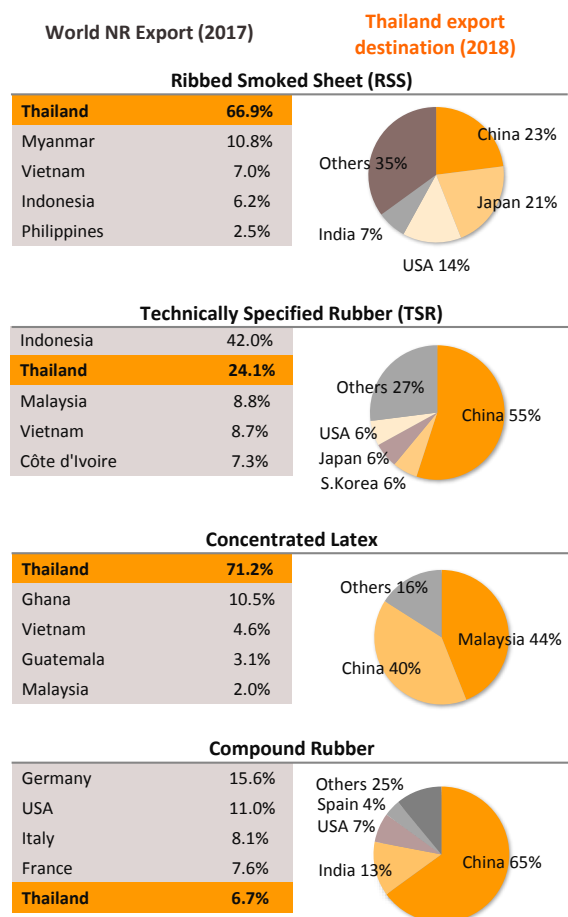
จากลักษณะธุรกิจที่เน้นพึ่งพาตลาดส่งออก ทำให้ภาวะอุตสาหกรรมยางพาราชั้นกลางของไทยผันแปรตามภาวะเศรษฐกิจโลกและอุตสาหกรรมชั้นปลายในต่างประเทศ อีกทั้งลักษณะสินค้าที่เป็นการแปรรูปอย่างง่ายและสินค้ามีความแตกต่างกันน้อย (Low product differentiation) ทำให้อุตสาหกรรมยางพาราชั้นกลางของไทยเผชิญการแข่งขันสูง โดยคู่แข่งหลักในปัจจุบันเป็นประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วยกัน โดยเฉพาะอินโดนีเซียและประเทศกลุ่ม CLMV (Cambodia, Laos, Myanmar, Vietnam) ซึ่งมีผลผลิตยางพาราสวนเกินสูงเช่นเดียวกับไทย^{7/} (ภาพที่ 7) อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันไทยยังคงสถานะเป็นผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์ยางชั้นกลางสำคัญของโลก โดยไทยเป็นอันดับหนึ่งของโลกในการส่งออกน้ำยางข้นและยางแผ่นรมควันในปี 2560 (ข้อมูลล่าสุด) มีปริมาณในส่วนแบ่งตลาดโลก 71.2% และ 66.9% ตามลำดับ ส่วนยางแท่งและยางคอมปาวด์ ไทยเป็นผู้ส่งออกในอันดับ 2 และ 5 ของโลก มีส่วนแบ่งในตลาดโลกเพียง 24.1% และ 6.7% ตามลำดับ (ภาพที่ 8)

ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกเป็นแหล่งผลิตรายางที่สำคัญของโลก คิดเป็น 90.5% ของผลผลิตยางพาราทั่วโลก โดยในปี 2561 ประเทศไทยมีผลผลิตยางพาราเป็นอันดับ 1 ของโลก ประมาณ 4.87 ล้านตัน หรือ 33.4% ของผลผลิตโลก รองลงมา ได้แก่ อินโดนีเซีย เวียดนาม จีน และมาเลเซีย มีสัดส่วน 24.7%, 8.5%, 6.4%, และ 3.8% ตามลำดับ

จากการพิจารณาโครงสร้างตลาดส่งออกผลิตภัณฑ์ยางพาราชั้นกลางแต่ละประเภทพบว่าตลาดส่งออกยางแท่ง น้ำยางข้น และยางคอมปาวด์ของไทยมีลักษณะกระจุกตัว ทำให้อุตสาหกรรมเหล่านี้มีความเสี่ยงสูงหากเกิดภาวะผันผวนรุนแรงในตลาดส่งออกหลัก โดยการส่งออกยางแท่งและยางคอมปาวด์กระจุกตัวในตลาดจีน (สัดส่วนสูงถึง 56% ของการส่งออกยางแท่งและยางคอมปาวด์ของไทย) และการส่งออกน้ำยางข้นกระจุกตัวในตลาดมาเลเซีย (สัดส่วน 44% ของการส่งออกน้ำยางข้นของไทย)

นอกจากนี้ จากกรณีที่ดินซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของยางพาราใหญ่สุดของโลก (30% ของการบริโภคน้ำยางพาราโลก) เข้าไปลงทุนขยายพื้นที่ปลูกยางพาราในประเทศ CLMV ในช่วงปี 2549-2555 ทำให้ปัจจุบันจีนมีผลผลิตยางพาราเพิ่มขึ้นมาก และมีอำนาจต่อรองในตลาดโลกมากขึ้นเป็นลำดับ ทั้งนี้ ในปี 2560 พื้นที่กรีดยางของจีน (รวมใน CLMV) มีทั้งสิ้น 15 ล้านไร่ เทียบกับไทยที่มีพื้นที่กรีดยาง 20 ล้านไร่^{8/}

Figure 8: Share of World NR Exports and Major Export Destination of Thai NR Operators

7/ ไทย อินโดนีเซีย และเวียดนาม ต่างมีสัดส่วนการบริโภคยางในประเทศเพียง 15-20% ของปริมาณการผลิตยางพาราในแต่ละประเทศ ทำให้มีผลผลิตส่วนเกินสำหรับส่งออกค่อนข้างมาก

8/ อ้างอิงข้อมูลจากทวีตเรื่อง "ยางไทยกับอาเซียน" โดย รศ.ดร.อัทธ์ พิศาลวานิช ศูนย์ศึกษาการวิเคราะห์ระหว่างประเทศ ม.หอการค้าไทย

สินค้าทดแทนของยางพารา คือ ยางสังเคราะห์ (Synthetic Rubber หรือ SR) เป็นอีกปัจจัยที่มีผลต่อทิศทางอุตสาหกรรมยางพาราชั้นกลางของไทย แม้ยางสังเคราะห์จะไม่สามารถทดแทนยางธรรมชาติได้สมบูรณ์ แต่การใช้ยางสังเคราะห์เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางชั้นปลายมีสัดส่วนสูงกว่าการใช้ยางธรรมชาติ (สัดส่วนการใช้ยางธรรมชาติและยางสังเคราะห์ของโลกในปี 2561 เท่ากับ 45:55) เนื่องจากยางสังเคราะห์มีคุณสมบัติทนเชื้อเพลิงของยางธรรมชาติที่ไม่ทนต่อความร้อน แสงแดด น้ำมัน และสารเคมี อีกทั้งยางสังเคราะห์ยังเป็นวัตถุดิบที่สามารถควบคุมคุณภาพและปริมาณการผลิตได้สม่ำเสมอกว่ายางธรรมชาติ เนื่องจากเป็นยางที่เกิดจากกระบวนการทางอุตสาหกรรม (มีวัตถุดิบตั้งต้นที่ได้จากการผลิตน้ำมัน) การใช้ยางสังเคราะห์เป็นวัตถุดิบจึงช่วยให้อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางชั้นปลายสามารถวางแผนการผลิตและควบคุมต้นทุนการผลิตได้ดีกว่า

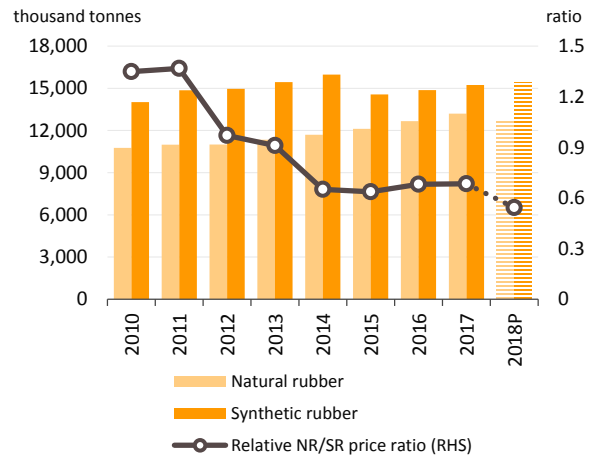
▲ สถานการณ์ที่ผ่านมา

ในช่วงปี 2547-2554 ราคาของยางพาราพุ่งสูงเป็นประวัติการณ์ สาเหตุจาก 2 ปัจจัยหลัก คือ 1) ความต้องการบริโภคยางพาราในตลาดโลกเติบโตอย่างมาก โดยเฉพาะจากจีนและอินเดียที่เศรษฐกิจเติบโตสูงและภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ในประเทศขยายตัวดี และ 2) กระแสเก็งกำไรในตลาดสินค้าโภคภัณฑ์โลก จากราคาน้ำมันที่พุ่งสูงในช่วงเวลาดังกล่าว ทำให้ราคายางสังเคราะห์ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีปรับตัวสูงขึ้นตามไปด้วย จึงมีความต้องการใช้ยางธรรมชาติซึ่งเป็นสินค้าทดแทนปรับตัวเพิ่มขึ้น ในขณะที่การเพาะปลูกยางพารายังขยายตัวไม่ทันกับความต้องการ ซึ่งผลักดันให้ราคายางพาราสูงขึ้นตามไปด้วย

ราคายางพาราที่สูงขึ้นมากหนุ่ให้เกิดการขยายพื้นที่ปลูกยางเพิ่มขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าว โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชีย ขณะที่ความต้องการบริโภคปรับลดลงเป็นลำดับตามภาวะตลาดโลกที่ชะลอตัว อุตสาหกรรมยางพาราทั่วโลกจึงเผชิญภาวะอุปทานส่วนเกินสูงต่อเนื่องนับจากนั้น โดยประมาณว่าสต็อกยางพาราโลก ณ สิ้นปี 2561 จะมีปริมาณถึง 3.08 ล้านตัน กดดันให้ราคายางพาราปรับลดลงต่อเนื่อง โดยราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 (RSS3) ซึ่งเป็นราคาสินค้าอ้างอิงของอุตสาหกรรม ปรับลดจาก 190.51 บาท/กก.ในเดือนกุมภาพันธ์ 2554 (ราคาสูงสุดที่ 198.5 บาท/กก. ณ วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2554) ลดลงมาอยู่ในช่วงราคาเฉลี่ย 44-49 บาท/กก.ในปลายปี 2561 สำหรับรายละเอียดต่างๆ มีดังนี้

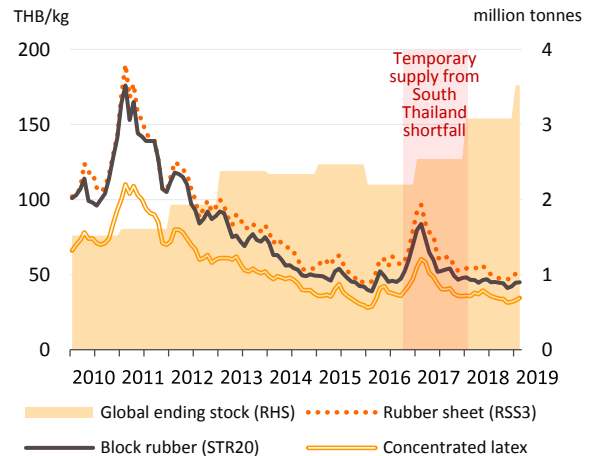
- อุปทานยางธรรมชาติเพิ่มขึ้นมากหลังการขยายพื้นที่ปลูกยางของหลายชาติในภูมิภาคเอเชีย โดยเฉพาะในไทย (ผลจากโครงการส่งเสริมปลูกยางพารา 1 ล้านไร่ของรัฐบาลไทยในปี 2547-2549) และในกลุ่มประเทศ CLMV (ผลจากนักลงทุนจีนเข้าไปลงทุนปลูกยางพาราพื้นที่รวมกว่า 7 ล้านไร่ ในช่วงปี 2549-2555) มีผลให้ผลผลิตยางพาราททยอยเข้าสู่ตลาดโลกตั้งแต่ปี 2555 (โดยทั่วไปต้นยางพาราจะเริ่มให้ผลผลิตน้ำยางเมื่อมีอายุ 7 ปีขึ้นไป) และจะมีผลผลิตเพิ่มขึ้นในอัตราเร่งขึ้นนับจากปี 2559 เนื่องจาก Yield (ผลผลิตน้ำยางต่อไร่) ของพื้นที่ปลูกยางใหม่สูงขึ้นหลังเปิดกรีดยางแล้ว 3-4 ปี ทำให้ผลผลิตยางพาราโลกเพิ่มขึ้นจาก 11.1 ล้านตันในปี 2554 เป็น 14.6 ล้านตันในปี 2561
- อุปสงค์ในตลาดโลกเติบโตชะลอลงนับจากปี 2555 อันเป็นผลจากเศรษฐกิจจีน (ผู้บริโภคยางพารารายใหญ่ที่สุดของโลก) มีอัตราการเติบโตชะลอลง^{9/} และส่วนหนึ่งเป็นผลจากการถูกทดแทนจากยางสังเคราะห์ เนื่องจากอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางชั้นปลาย คือ อุตสาหกรรมยานยนต์ (มีสัดส่วนถึง 75% ของการ

Figure 9: Global NR & SR Consumption

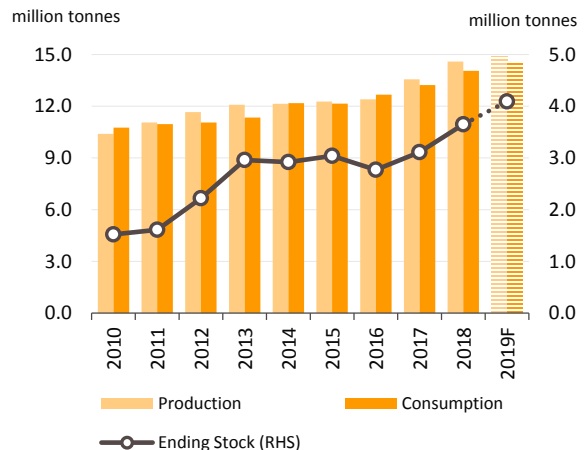
Source: IRSG

Figure 10: Global Natural Rubber Prices

Source: IRSG, OAE, DIT, RAOT

Figure 11: World Natural Rubber Production & Consumption

Source: IRSG

9/ อัตราขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีนลดลงเป็นลำดับจากที่ขยายตัวเป็นเลขสองหลักในช่วงปี 2546-2550 เหลือเพียง 9-10%, 7-8% และ 6-7% ในช่วงปี 2551-2554, 2555-2557 และ 2558-2560

ใช้ยางธรรมชาติทั่วโลก) มีความต้องการใช้ยางสังเคราะห์เพิ่มขึ้นต่อเนื่องหลังมีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและการปรับปรุงคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ยางในช่วงที่ผ่านมา อาทิ ยางเรเดียลสำหรับรถยนต์นั่ง^{10/} ถุงมือยางผสมยางสังเคราะห์^{11/} ทำให้แม้ในบางช่วงเวลาที่ราคายางธรรมชาติต่ำกว่ายางสังเคราะห์ (Relative NR/SR price ratio มีค่าต่ำกว่า 1) แต่สัดส่วนการใช้ยางสังเคราะห์ยังคงอยู่ในระดับสูงกว่ายางธรรมชาติมาโดยตลอด (ภาพที่ 9)

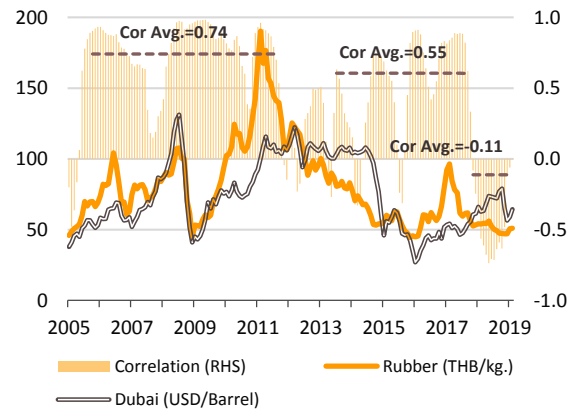
- นอกจากนี้ จากการศึกษาปัจจัยกำหนดการเคลื่อนไหวของราคายางธรรมชาติในแต่ละช่วงที่ผ่านมา พบว่าปัจจัยอุปสงค์และอุปทานของอุตสาหกรรมมีบทบาทชี้่นำราคายางพารามากกว่าอดีต ขณะที่ความสัมพันธ์ของราคายางพารากับราคาน้ำมันลดลง สะท้อนจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) ของราคาน้ำมันดูไบและราคายางธรรมชาติโดยเฉลี่ยที่ปรับลดลงมาอยู่ที่ -0.11 ในปี 2561 จากเฉลี่ยที่ 0.55 และ 0.74 ในช่วงปี 2558-2560 และ 2548-2555 ตามลำดับ (ภาพที่ 12)

จากภาวะตลาดและราคายางธรรมชาติข้างต้น ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมยางพาราชั้นกลางของไทยในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดยรายได้ของอุตสาหกรรมลดลงต่อเนื่องนับจากปี 2555 อีกทั้งภาวะการแข่งขันในตลาดโลกที่รุนแรงขึ้นยังทำให้ไทยสูญเสียส่วนแบ่งตลาดให้กับแหล่งผลิตยางพาราใหม่ๆ โดยเฉพาะประเทศ CLMV ที่มีการส่งออกไปจีนเพิ่มขึ้นหลังพื้นที่ปลูกยางที่นักลงทุนจีนเข้าไปลงทุนใน CLMV เมื่อหลายปีก่อนเริ่มให้ผลผลิต สะท้อนได้จากปริมาณส่งออกและส่วนแบ่งการส่งออกยางแผ่นรมควันและยางคอมปาวด์ของไทยในตลาดโลกลดลงในระยะ 3-4 ปีที่ผ่านมา (ภาพที่ 13)

สำหรับสถานการณ์ในปี 2561 ภาวะอุตสาหกรรมยางพาราเผชิญแรงกดดันรอบด้านส่งผลให้ราคาปรับลดลง ปัจจัยด้านอุปทานจากผลผลิตในประเทศที่เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะการกรีดยางในพื้นที่ภาคใต้ที่เริ่มกลับเข้าสู่ภาวะปกติหลังประสบเหตุน้ำท่วมปี 2560 รวมถึงสต็อกคงค้างในตลาดโลกที่ยังเพิ่มสูงขึ้น และปัจจัยด้านอุปสงค์ที่ลดลงจากผลของภาวะสงครามการค้าระหว่างสหรัฐและจีน ทำให้ความต้องการยางพาราลดลงโดยเฉพาะจากจีนที่เป็นคู่ค้ารายใหญ่ ซึ่งปัจจัยลบดังกล่าวกดดันให้กลุ่มเกษตรกรต้องขายยางพาราในราคาที่ต่ำกว่าต้นทุน (ต้นทุนเฉลี่ย 56 - 61 บาท/กก.) ส่วนผู้ประกอบการชั้นกลางส่วนใหญ่เผชิญภาวะขาดทุนจากสต็อก โดยในเดือนธันวาคม 2561 ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ที่เกษตรกรขายได้ อยู่ที่ 36.8 บาท/กก. (-12.1% YoY) ส่วนราคาส่งออกยางแผ่นรมควันชั้น 3 อยู่ที่ 47.0 บาท/กก. (-12.0% YoY) ยางแท่ง 42.1 บาท/กก. (-11.9% YoY) และ น้ำยางชั้น 31.8 บาท/กก. (-11.1% YoY) และเมื่อพิจารณาราคาเฉลี่ยทั้งปี 2561 พบว่าราคาส่งออกยางแผ่นรมควันชั้น 3 อยู่ที่ 51.1 บาท/กก. ยางแท่ง 45.1 บาท/กก. และ น้ำยางชั้น 35.4 บาท/กก. (ลดลง 26.4%, 24.6%, และ 22.4% YoY ตามลำดับ)

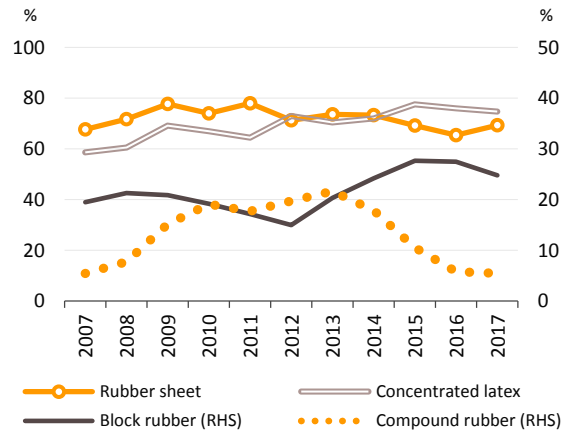
เมื่อพิจารณาด้านปริมาณการส่งออกยางพาราของไทยในปี 2561 ยังหดตัว โดยอยู่ที่ 3.53 ล้านตัน (ลดลง 3.8% YoY) คิดเป็นมูลค่า 4,602 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (หดตัว 23.6% YoY ตามราคายางพาราเฉลี่ยที่ลดลงมาก และค่าเงินบาทที่แข็งค่า) ผลกระทบหลักมาจากการชะลอตัวของความต้องการบริโภคยางพาราในตลาดโลก โดยเฉพาะตลาดจีนซึ่งเป็นประเทศผู้บริโภทยางพารารายใหญ่ โดยจีนนำเข้ายางพาราจากไทยในปริมาณลดลงเหลือ 1.50 ล้านตัน (-13.9% YoY) หรือมีมูลค่าส่งออกลดลงเหลือ 1.96 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (-32.7% YoY) เนื่องจากจีน

Figure 12: Global Natural Rubber Prices

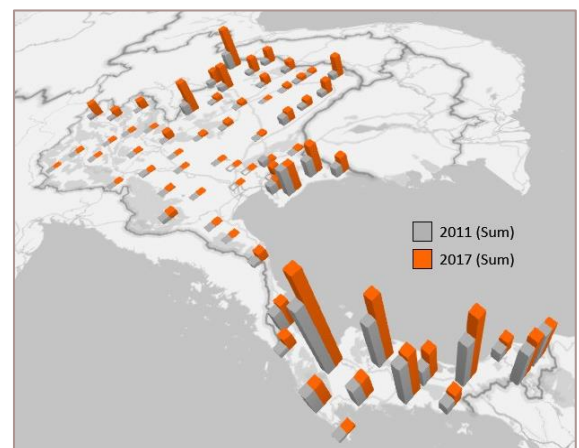
Source: CEIC, ORRAF, Krungsri Research

Figure 13: World Share of Thai Rubber Industry

Note : 2017 - Latest Data
Source: Trademap, MOC, Krungsri Research

Figure 14: Thailand Natural Rubber tapping area

Source: OAE

10/ ในการผลิตยางเรเดียลจะใช้วัตถุดิบยางพาราธรรมชาติและยางสังเคราะห์เป็นส่วน 40:60 เพื่อให้ยางรถยนต์มีคุณสมบัติยืดหยุ่นสูงและยึดเกาะถนนดี

11/ การผสมยางสังเคราะห์ช่วยลดปัญหาการแพ้หนังหรือแพ้โปรตีนในยางธรรมชาติ

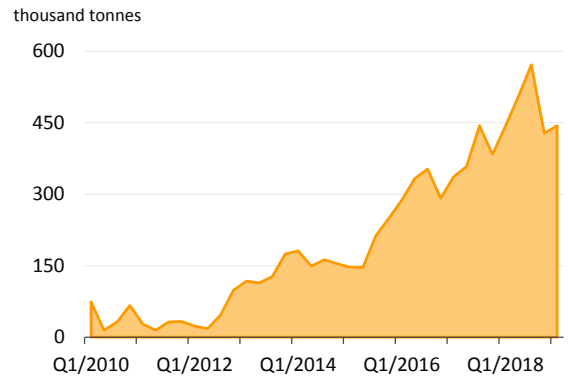
มีปริมาณสต็อกยางพาราสะสมอยู่ในระดับสูงและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (สิ้นปี 2561 จีนมีสต็อกยางพาราสะสม 4.27 แสนตัน เพิ่มขึ้นจาก 3.83 แสนตันในช่วงเดียวกันของปี 2560) ประกอบกับจีนหันไปนำเข้าจากกลุ่มประเทศ CLMV มากขึ้น นอกจากนี้อุปสงค์จากจีนที่ชะลอตัวยังมาจากสถานการณ์ข้อพิพาททางการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีน ซึ่งกระทบต่อความต้องการยางพาราเพื่อนำไปแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องโดยเฉพาะรถยนต์และชิ้นส่วน โดยสถานการณ์การส่งออกผลิตภัณฑ์ยางพาราขึ้นกลางแต่ละประเภท มีดังนี้

- **ยางแผ่นรมควัน** : ปริมาณส่งออก 0.56 ล้านตัน (ลดลง 21.3% YoY) คิดเป็นมูลค่า 899.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ลดลง 37.3% YoY) ผลจาก 1) คำสั่งซื้อจากจีนที่ลดลงจากการสะสมสต็อกไว้สูงในช่วงปี 2559 และ 2) ความต้องการใช้ยางแผ่นรมควันที่ลดลงเนื่องจากการหันไปใช้ยางแท่งมากขึ้น
- **ยางแท่ง** : ปริมาณการส่งออก 1.53 ล้านตัน (ลดลง 3.5% YoY) โดยเฉพาะคำสั่งซื้อที่ลดลงจากจีนที่เป็นผลมาจาก 1) สต็อกคงค้างที่มีอยู่สูงทำให้ชะลอการนำเข้า 2) อุตสาหกรรมรถยนต์และยางรถยนต์ในจีนชะลอตัวลง ส่วนหนึ่งสะท้อนจากปริมาณการจำหน่ายรถยนต์ในจีนที่ลดลง 11.4% YoY เหลือ 25.7 ล้านคัน สำหรับมูลค่าส่งออกยางแท่งอยู่ที่ 2,222.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ลดลง 22.8% YoY) ตามการลดลงของราคาและปริมาณส่งออกยางพารา
- **น้ำยางข้น** : ปริมาณส่งออก 1.30 ล้านตัน (เพิ่มขึ้น 9.5% YoY) จากความต้องการของประเทศจีน (เพิ่มขึ้น 18.4% YoY) และมาเลเซีย (เพิ่มขึ้น 4.3% YoY) ซึ่งเป็นฐานผลิตยางที่มีสำคัญของโลก ขณะที่การลดลงต่อเนื่องของราคายังกดดันให้มูลค่าส่งออกเหลือ 1,354.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ลดลง 11.3% YoY)
- **ยางคอมปาวด์ (ส่วนผสมยางธรรมชาติ 95%)** : เพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและมูลค่า โดยมีปริมาณส่งออก 0.18 ล้านตัน (เพิ่มขึ้น 18.9% YoY) ส่วนมูลค่าส่งออก 359.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (เพิ่มขึ้น 7.9% YoY) ตามความต้องการของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง โดยเฉพาะยางล้อจากจีนซึ่งเป็นคู่ค้าหลัก รองลงมาเป็นอินเดีย และสหรัฐอเมริกา

▲ แนวโน้มอุตสาหกรรม

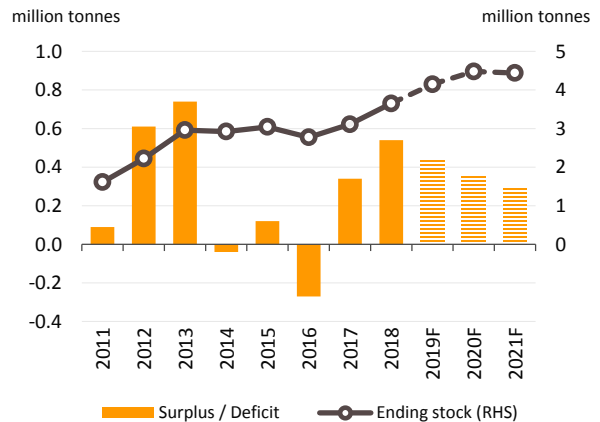
ผลผลิตยางพาราโลกในช่วง 1-3 ปีข้างหน้า คาดว่าจะมีแนวโน้มเติบโตในอัตราเฉลี่ยที่ 3-6% ต่อปี^{12/} ตามปริมาณผลผลิตในพื้นที่เพาะปลูกใหม่ที่ทยอยเข้าสู่ตลาดหลังจากเร่งขยายพื้นที่เพาะปลูกในช่วงปี 2547-2555 โดยเฉพาะผลผลิตของจีนที่ปลูกในกลุ่มประเทศ CLMV ที่ทยอยเปิดกรีดได้เพิ่มขึ้นและมีผลผลิตน้ำยางต่อไร่เพิ่มขึ้น ในขณะที่ยังมีความต้องการใช้ยางพาราของโลกคาดว่าจะขยายตัว 4-5% ต่อปี ส่งผลให้ยังคงมีผลผลิตยางพาราส่วนเกินเฉลี่ยกว่า 3.5-4.5 แสนตันต่อปี และจะมีผลให้ค่าคาดการณ์สต็อกยางพาราโลกสูงกว่า 4 ล้านตันในช่วงปี 2562-2563 ซึ่งจะกดดันให้ราคายางพาราในตลาดโลกในช่วงปี 2562-2564 มีแนวโน้มทรงตัวอยู่ในระดับต่ำต่อเนื่องจากปลายปี 2561 โดยคาดว่าราคาส่งออกยางแผ่นรมควันชั้น 3 (RSS3) เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 50-55 บาท/กก. (เทียบกับต้นทุนที่ระดับ 56-60 บาท/กก.)^{13/}

Figure 15: China Shanghai Natural Rubber Inventory

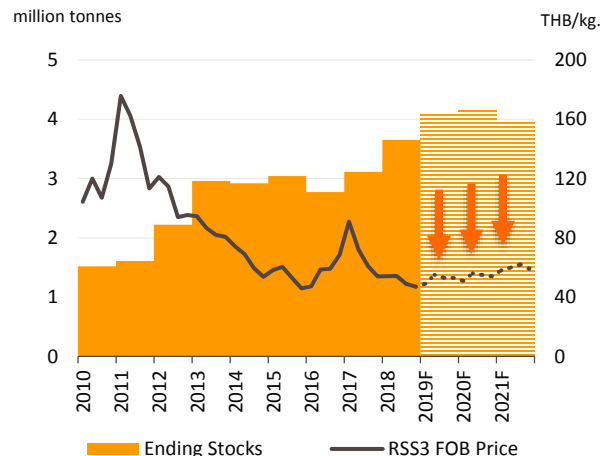
Note: Forecast by Krungsri Research
Source: SHFE

Figure 16: World Natural Rubber Balance

Note: 1. Forecast by Krungsri Research
2. Balance = Supply (Production) – Demand (Consumption)
Source: IRSG

Figure 17: Thailand Ending Stock and RSS3 Price at Farm Gate

Note: Forecast by Krungsri Research
Source: IRSG, DIT

12/ กรณีนี้ไม่มีการตัดโค่นต้นยางแบบถาวรและไม่มีความร่วมมือในการลดอุปทานยางพาราของประเทศผู้ผลิตยางพาราในเอเชีย

13/ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ทั้งนี้ คาดว่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางพาราของไทยใน 1-3 ปีข้างหน้ายังมีความเสี่ยงจากความต้องการนำเข้าที่ลดลงของประเทศคู่ค้า และแรงกดดันจากการแข่งขันในตลาดโลกที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมยางพาราบางผลิตภัณฑ์ได้ปัจจัยหนุนจากการเติบโตของอุตสาหกรรมปลายน้ำ

- **ยางแผ่นรมควัน** : คาดว่าปริมาณส่งออกมีแนวโน้มลดลงเฉลี่ย 1-3% ต่อปี เนื่องจากการแข่งขันที่รุนแรงขึ้นจากผลผลิตยางพาราของจีนในประเทศ CLMV ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการแปรรูปมาก่อนด้วยและยางแผ่นรมควัน ซึ่งจะมีผลกดดันราคาส่งออกยางแผ่นของไทยให้ต่ำลง
- **ยางแท่ง** : ปริมาณส่งออกจะหดตัว 2-5% ต่อปี สาเหตุจาก 1) อุตสาหกรรมยางรถยนต์มีแนวโน้มใช้ยางสังเคราะห์และยางคอมปาวด์ตามมาตรฐานสหภาพยุโรปและสหรัฐฯ (มีส่วนผสมยางธรรมชาติไม่เกิน 80%) เป็นวัตถุดิบในการผลิตยางรถยนต์เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นไปตามการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต 2) จีนนำเข้าจากกลุ่มประเทศ CLMV มากขึ้น
- **น้ำยางข้น** : คาดว่าปริมาณส่งออกขยายตัว 4-7% ต่อปี ตามการเติบโตของอุตสาหกรรมถุงมือยางและผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ต่างๆ โดยเฉพาะถุงมือยาง แต่ภาวะตลาดน้ำยางข้นที่ถูกทดแทนด้วยยางสังเคราะห์เพิ่มขึ้นเป็นลำดับทำให้ความต้องการใช้น้ำยางข้นขยายตัวในระดับต่ำกว่าการเติบโตของการผลิตถุงมือยางที่คาดว่าจะเติบโตเฉลี่ย 7-9% ในช่วงเวลาเดียวกัน ทั้งนี้ The Malaysian Rubber Glove Manufacturers Association (MARGMA) คาดการณ์ความต้องการถุงมือยางทั่วโลกในปี 2561 จะอยู่ที่ 246 พันล้านชิ้นเติบโต 7.9% YoY และเพิ่มขึ้นเป็น 287 พันล้านชิ้นภายในปี 2563 เติบโตเฉลี่ย (CAGR) จากปี 2561 ที่ 8.0% ต่อปี
- **ยางคอมปาวด์** : เผชิญความเสี่ยงจากความต้องการที่ผันผวน จากความไม่แน่นอนของความต้องการในจีนซึ่งเป็นตลาดหลักที่กำหนดมาตรฐานการนำเข้ายางคอมปาวด์โดยลดสัดส่วนของยางธรรมชาติลง^{14/} ทำให้จีนหันไปใช้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในประเทศแทนการนำเข้ามากขึ้น แต่คาดว่าจะเติบโตได้ในตลาดรองบางประเทศ อาทิ อินเดีย สหรัฐฯ

อย่างไรก็ตาม การใช้ยางพาราของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามการลงทุนผลิตยางรถยนต์ ขึ้นส่วนยานยนต์ และผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ทางการไทยส่งเสริมให้มีการขยายการลงทุน ประกอบกับรัฐบาลไทยมีมาตรการเพิ่มปริมาณการใช้ยางพาราของหน่วยงานราชการ ซึ่งหากเป็นไปตามเป้าหมายอาจช่วยลดทอนผลกระทบจากการชะลอตัวของส่งออกยางพาราได้บางส่วน

ในด้านผู้ประกอบการ การลงทุนหรือหาพันธมิตรการค้าในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางขึ้นปลายที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นอาจช่วยลดทอนความเสี่ยงจากความผันผวนและการแข่งขันรุนแรงในตลาดโลก โดยเฉพาะอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางขึ้นปลายที่รัฐบาลไทยให้การสนับสนุนภายใต้นโยบาย “Thailand 4.0” และตลาดมีแนวโน้มเติบโตดี อาทิ ผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และสุขภาพ (อาทิ ถุงมือสำหรับตรวจโรค ถุงมือสำหรับผ่าตัด ถุงยางอนามัย สายสวนปัสสาวะ สายให้อาหาร สายน้ำเกลือ เป็นต้น) ยางล้อสำหรับยานยนต์และอากาศยาน เป็นต้น

Figure 18: Thailand Rubber Exports (By Product)

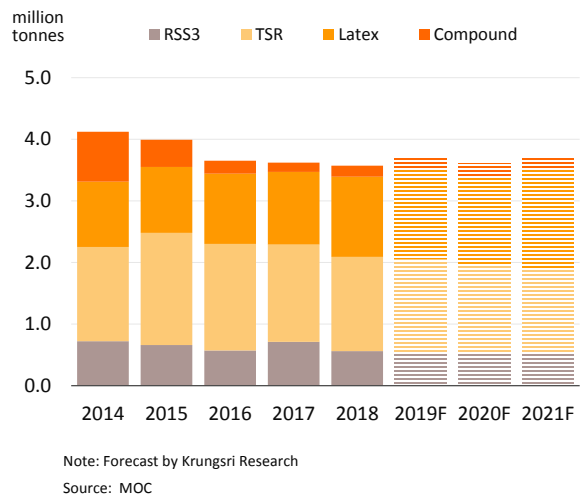

Figure 19: Net Profit Margin (NPM)

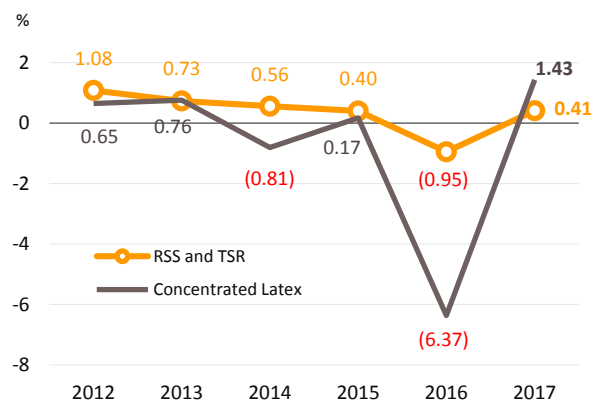
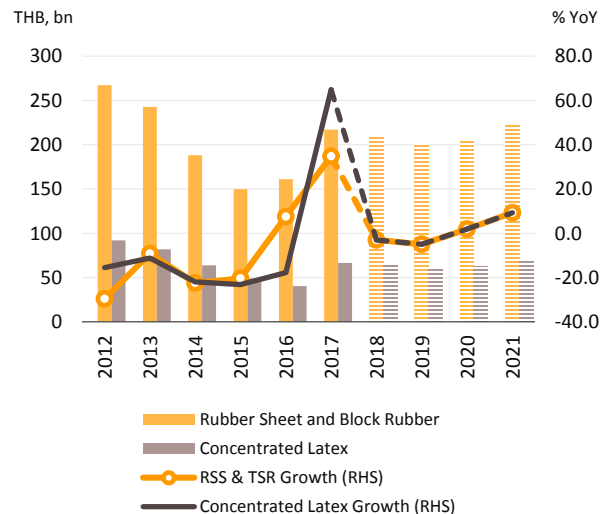

Figure 20: Total Revenue

14/ จีนได้กำหนดมาตรฐานการนำเข้ายางคอมปาวด์ใหม่ จากเดิมที่กำหนดให้มีส่วนผสมของยางธรรมชาติไม่เกิน 95% สัดส่วนยางสังเคราะห์ไม่เกิน 5% ปัจจุบันเป็นสัดส่วนยางธรรมชาติไม่เกิน 88% และยางสังเคราะห์ไม่เกิน 12% ซึ่งเป็นการกีดกันผู้ส่งออกยางคอมปาวด์จากประเทศไทย อีกทั้งผู้ประกอบการต้องลงทุนและใช้เวลารับปรับปรุงเปลี่ยนเครื่องจักรใหม่

▲ **มุมมองวิจัยกรุงศรี:** ในช่วงปี 2562-2564 ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ยางพาราชั้นกลางอาจเผชิญภาวะตลาดชะลอตัวและการแข่งขันรุนแรงขึ้น ขณะที่เกษตรกรยังคงเผชิญภาวะขาดทุนเนื่องจากราคายางพารามีแนวโน้มต่ำกว่าต้นทุนการผลิต

- **ผู้ผลิตยางพาราชั้นกลาง :** ผู้ผลิตน้ำยางชั้นยังมีโอกาสเติบโตต่อเนื่องตามทิศทางความต้องการของอุตสาหกรรมชั้นปลาย ได้แก่ ถุงมือยาง และถุงยางอนามัยในตลาดโลก ประกอบกับการผลิตน้ำยางชั้นในตลาดโลกยังมีน้อยเนื่องจากกระบวนการผลิตของประเทศส่วนใหญ่ยังเน้นผลิตเพียงยางก้อนถ้วยและเศษยางซึ่งมีคุณภาพต่ำจึงไม่สามารถใช้ทดแทนน้ำยางชั้นได้ ทำให้ภาวะการแข่งขันในการส่งออกน้ำยางชั้นไม่รุนแรงนัก แต่ผู้ผลิตยางแผ่น ยางแท่ง และยางคอมปาวด์ของไทยจะเผชิญความเสี่ยงจากการลดลงของความต้องการนำเข้าจากจีน และการแข่งขันที่รุนแรงจากคู่แข่งใหม่ๆ ในอาเซียน โดยเฉพาะ CLMV ที่มีแนวโน้มส่งออกไปจีนมากขึ้น (เนื่องจาก CLMV ได้เปรียบไทยทั้งด้านต้นทุน ค่าขนส่ง และส่วนใหญ่เป็นการลงทุนของนักลงทุนจีนเอง) มีผลให้ส่วนแบ่งตลาดของไทยในตลาดจีนลดลงเป็นลำดับ อย่างไรก็ตาม ทิศทางราคายางพาราที่คาดว่าจะผันผวนไม่มากนักจะให้ความเสี่ยงจากภาวะขาดทุนสต็อกของผู้ประกอบการลดลงในอนาคต
- **ผู้ค้ายางพารา :** รายได้มีแนวโน้มไม่แน่นอน เนื่องจากช่องทางการตลาดแคบลง โดยโรงงานอุตสาหกรรมมีแนวโน้มรับซื้อผลผลิตยางพาราจากเกษตรกรตลาดกลาง หรือสหกรณ์โดยตรงเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งผู้ค้าอาจได้รับผลกระทบจากการที่ผู้ประกอบการจีนเข้ามาติดต่อรับซื้อยางพาราจากกลุ่มเกษตรกรของไทยโดยตรง จึงอาจเป็นการตัดวงจรพ่อค้าไทย
- **เกษตรกรสวนยาง :** ประสบภาวะขาดทุนต่อเนื่อง แม้ทางการไทยจะมีมาตรการช่วยเหลือ อาทิ เงินช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ การสนับสนุนเงินทุนปลูกพืชทดแทน เป็นต้น เนื่องจากต้นทุนการปลูกยางของไทย (ยางแผ่นดิบ) โดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 55-60 บาท/กก. ซึ่งสูงกว่าค่าคาดการณ์ราคายางพาราแผ่นรมควันชั้น 3 ที่เกษตรกรขายได้ที่เฉลี่ยในระดับต่ำประมาณ 43-45 บาท/กก.

วิจัยกรุงศรี

ดร.สมประวิณ มันประเสริฐ

ผู้บริหารสายงานวิจัยและหัวหน้าทีมวิจัยเศรษฐกิจ

ทีมวิจัยเศรษฐกิจ

- ศรันต์ สุนันทธดาพร
- สุจิตต์ ชัยวิชญชาติ
- จุไรลักษณ์ พลศรี
- สร้อยสนธิ์ หล่อสุวรรณกุล
- สถิตย์ แดงสัตย์
- ลูกหิน วราโชติเศรษฐ์
- ธนาพร ศรีคล้าย

เศรษฐกิจอาวุโส (เศรษฐกิจโลก)
เศรษฐกิจอาวุโส (เศรษฐกิจไทย)
เศรษฐกิจอาวุโส (พยากรณ์ตัวเลขเศรษฐกิจ)
เศรษฐกิจอาวุโส (สปป.ลาว, เวียดนาม, อินโดนีเซีย)
เศรษฐกิจอาวุโส (กัมพูชา, เมียนมา, ฟิลิปปินส์)
เศรษฐกิจ
เศรษฐกิจ

ทีมวิจัยอุตสาหกรรม

- พรพรรณ โภคย์สุพลตร์
- ธนศ มหัทธนาลัย
- พูลสุข นิธิกิจศรานนท์
- ปิยะนุช สถาพงศ์ภัคดี
- นรินทร์ ต้นไพบูลย์
- พุทธชาด ลุนคำ
- วรณนา ยงพิศาลภพ
- พัชรา กลิ่นชวนชื่น
- ชัยวัช ไชวเจริญสุข

ผู้บริหารฝ่ายวิจัยอุตสาหกรรม
นักวิเคราะห์อาวุโส (Manufacturing and Service Sectors)
นักวิเคราะห์อาวุโส (Healthcare, Modern Trade, ICT)
นักวิเคราะห์อาวุโส (Transportation & Logistics, Construction Materials, Industry Risk Ratings)
นักวิเคราะห์อาวุโส (Power Generation, Biofuel, Chemical & Plastic Products, Construction Contractor)
นักวิเคราะห์ (Tourism Sectors, Real Estate in Upcountry, Steel)
นักวิเคราะห์ (Automobile, Electronics & Electrical Appliances, Beverages)
นักวิเคราะห์ (Real Estate in BMR)
นักวิเคราะห์ (Agricultural Products, Food)

ทีมพัฒนางานวิจัย

- ตลับลักษณ์ ธนดิษฐ์สุวรรณ
- รชฏ เลียงจันทร์
- อาภากร นพัตยาภรณ์

นักวิเคราะห์อาวุโส (Financial Sectors)
นักวิเคราะห์ (Oil & Gas, Petrochemicals, Industry Scenario Analysis)
นักวิเคราะห์

ทีมบริหารระบบข้อมูลวิจัย

- สุรชัย สมประสงค์
- ธมณ เสริญสุขสกุล
- เชิดศักดิ์ ศรีชัยตัน
- วงศกร แก้วอุดทั้ง

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
เจ้าหน้าที่ระบบข้อมูลวิจัย
เจ้าหน้าที่ระบบข้อมูลวิจัย

สนใจสมัครรับอีเมลได้ที่ krungsri.research@krungsri.com

คำสงวนสิทธิ์

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นจากแหล่งข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณชนที่น่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม วิจัยกรุงศรีมิอาจรับรองความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลดังกล่าวได้ ทั้งนี้ขอคิดเห็นที่ปรากฏเป็นความคิดเห็นของวิจัยกรุงศรี ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับ บมจ. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา และขอสงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงความเห็น หรือประมาณการต่างๆ โดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า